

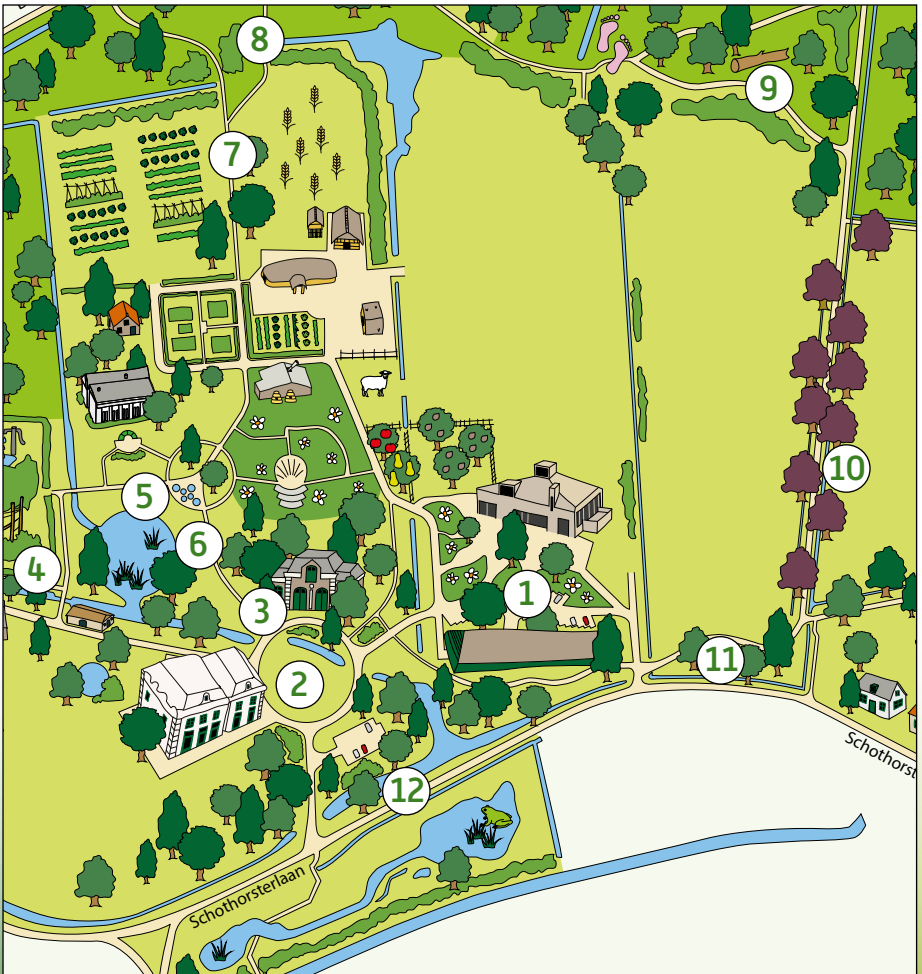
HET IS LENTE

op Landgoed Schothorst

In de loop van de lente ontluikt de natuur steeds verder. Het begint aarzelend, maar hoe verder in de tijd, hoe meer er buiten te zien is. Vroeg in het voorjaar zal je andere dingen zien dan enkele weken later!

De tijd balk geeft aan wanneer het onderwerp waarschijnlijk is waar te nemen.

1 Hommels en bijen

De eerste hommels kun je zien als de bloemen van bolgewassen en planten door de eerste zonnestralen opengaan. Zij worden actief bij ongeveer 7 graden. Zij halen na hun winterslaap nectar en stuifmeel uit de bloemen. Deze hommels zijn koninginnen. Zij zullen ergens een plekje zoeken om een nieuw volk te beginnen.

Honingbijen zie je als het ongeveer 10 graden is. Bijen en hommels profiteren van het voedsel dat de bloemen bieden, maar ook de bloemen hebben voordeel van het bezoek. Als hommels en bijen een bloem bezoeken, plakt er wat stuifmeel aan hun poten of lijf. Bij een bezoek aan een andere bloem kan dat stuifmeel op de stamper terecht komen en zo voor de bestuiving (=bevruchting) zorgen. Daardoor ontstaat er een vruchtje en komt er zaad.

Hommel

Honingbij

2 Krokussen

Krokussen komen uit knolletjes. Je ziet de groene puntige bladeren, daarna de bloemknoppen en vervolgens de bloemen. Als de zon schijnt, zijn de bloemen mooi open.

Wat zie je nu als je over het grasveld kijkt? Omcirkel wat je wel ziet:

**groen blad | bloemknoppen | dichte bloemen |
open bloemen | uitgebloeide krokussen**

Na de bloei maait men het gras waarin de krokussen staan een hele tijd niet. Zo kunnen de groene krokusbladeren in de zon en met hun groene blad nieuw voedsel maken om in de knolletjes op te slaan voor het volgende jaar.

Stinsenplanten

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

Stinsenplanten zijn van oorsprong ingevoerde sierplanten die voorkwamen op een landgoed, in tuinen van grote boerderijen of van kloosters. Sommige van die planten staan al heel lang op dezelfde plaats. Stinsenplanten groeien en bloeien als er licht op de bodem valt. Ze bloeien dus voor de bomen in blad komen en voor schaduw zorgen. Ook hier op landgoed Schothorst staan stinsenplanten. Bijvoorbeeld: **bosanemoon, daslook, sneeuwkllokje, krokus, lenteklokje, aronskelk, longkruid, donkere ooievaarsbek, gele dovenetel en holwortel.**

Ken je enkele soorten?

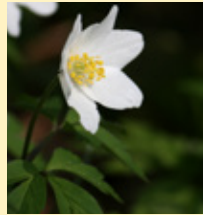
Aronskelk

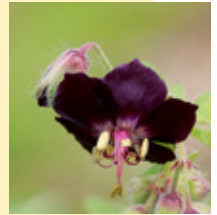
Krokus

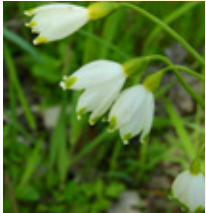
Gele dovenetel

Bosanemoon

Donkere geranium

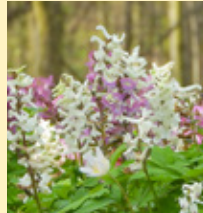
Lenteklokje

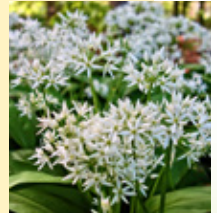
Longkruid

Sneeuwkllokje

Holwortel

Daslook

In april: Wrijf een blad van daslook tussen je duim en wijsvinger. Waar ruikt het naar?

Het ruikt naar ui. Het is familie van de ui. Een ander woord voor ui is look. Er zijn heel veel soorten look [Allium]: bieslook, prei, knoflook enz.

4 Wilde bloemen

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

Na de kou van de winter en het vroege voorjaar, gaan allerlei planten weer groeien. Planten zijn kieskeurig en groeien niet overal. Elke plant heeft voorkeur voor een andere leefomgeving. Zo groeit **groot hoefblad** hier langs de sloot, want daar is het vochtig.

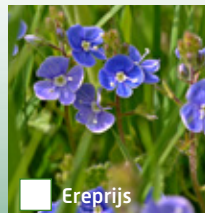
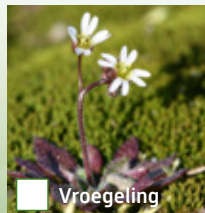
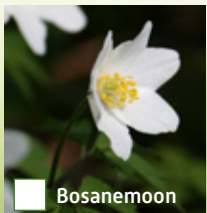
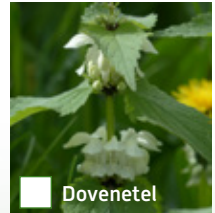
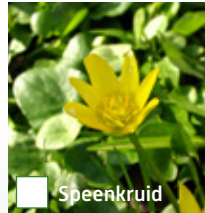
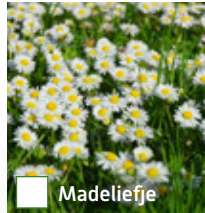

Het **maarts viooltje** houdt van halfschaduw en humusrijke grond. Ze groeien bijvoorbeeld voor Het Groene Huis in de bostuin. Zijn naam vertelt wanneer het bloeit: in maart.

Klopt dat? Is het nu de maand maart? Ja/nee

Vroege bloeiers hier op Landgoed Schothorst zijn het **maarts viooltje, groot hoefblad, madeliefje, speenkruid, dovenetel, bosanemoon, herderstasje, vroegeling en ereprijs**. Veel van deze planten staan voor Het Groene Huis.

Kruis de soorten die je tijdens de wandeling ziet aan.

Meerkoeten

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

De meerkoet heeft opvallend rode ogen en een wit voorhoofd. De poten hebben 3 tenen met zwemlobben aan de zijkanten. Meestal beginnen meerkoeten eind maart met de bouw van hun nest. Ze doen dat op het water. Ze maken hun nest bijvoorbeeld vast aan een tak van een els of een wilg die ergens aan de rand van de vijver uit het water steekt. Het mannetje en vrouwtje slepen allerlei materiaal voor hun nest aan. Gemiddeld leggen ze hun eerste ei half april.

Hoeveel eieren denk je dat het vrouwtje legt?

Na 22 dagen komen de eerste eieren uit. Daarna zorgen de ouders 40 tot 60 dagen voor hun jongen. De jongen zien er grappig uit met hun rode punkkopjes. Van de 10 jonge meerkoeten is er na een jaar vaak nog maar één in leven.

Heb je een idee waarom er zo weinig meerkoeten overblijven, dus dat er zoveel dood gaan?

Kruis aan wat je nu ziet.

- Ze zijn bezig met de bouw van hun nest.
- Moeder broedt.
- Er zijn jongen.
- De jongen worden gevoerd.

Een meerkoet legt 4 tot 12 eieren.
Veel jonge meerkoeten worden
opgegeten door bijvoorbeeld
ratten, snoeken, reigers, ooiavaars
en kraaien, of ze komen om in het
verkeer.

6 Vroege bestuiving

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

Nog voor er sprake is van de lente, soms al eind december, zie je de **els** bloeien. Dat is voor er blad aan de elz zit. Het stuifmeel uit de katjes, lange wormvormige sliertjes, stuift in grote hoeveelheden en komt neer op de kleine onopvallende bloemen van de boom. Zo bevrucht het stuifmeel de bloemen. Dit heet windbestuiving. Zo werkt dat ook bij bijvoorbeeld **de hazelaar, de berk en de wilg**.

Heb je een idee waarom er zo veel stuifmeel uit al die sliertjes dwarrelen? Als je erbij kunt, moet je maar eens tegen zo'n sliertje tikken.

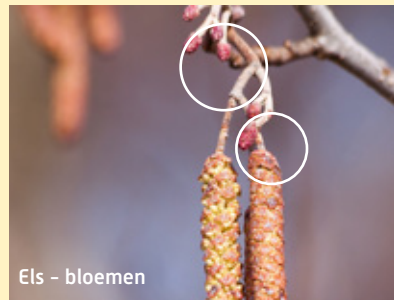
Er stuift veel stuifmeel uit, zodat de kans groot is dat er stuifmeelkorrels op de stampers van de bloemen komen en er bevruchting plaatsvindt.

Wilg - katje

Els - katjes

Els - bloemen

Els - groene propfen

Els - zwarte propfen,
(deze zijn van vorig jaar)

Bollen en knollen

FEBRUARI

MAART

APRIL

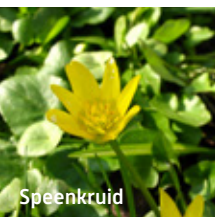
MEI

In februari zie je vaak al sneeuwkllokjes verschijnen, soms zelfs eerder. Op landgoed Schothorst staan er veel op verschillende plaatsen. **Sneeuwkllokjes** groeien uit bolletjes. Een bol die iedereen kent is de ui. In dat deel van de plant zit het voedsel opgeslagen. Het voedsel zit in de lagen (rokken) die vanuit de bolbodem groeien.

Sneeuwkllokje

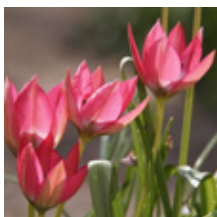
Sneeuwkllokjes zie je hier, maar er staan ook veel tussen de vijver en de natuurspeelplaats en bij de poel rechts naast de villa.

Speenkruid

Ook **speenkruid** verschijnt vroeg in het jaar. Dat kan, omdat het speenkruid een voorraadge voedsel in hun knolletjes heeft opgeslagen. Een knol is een verdikking van wortel. Dat is vergelijkbaar met de aardappel, dat is ook een knol.

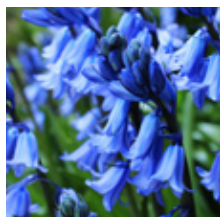
Ken je ook deze bloemen?

Botanische tulp

narcis

Wilde hyacint

Donkergroene sprietten

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

Zie je groepjes donkergroene sprietten tussen het gras omhoog steken? Die sprietten komen ook uit bolletjes. Later als het gras hoger staat, verschijnen de bloemen van dit bolgewas. Het heet **vogelmelk**.

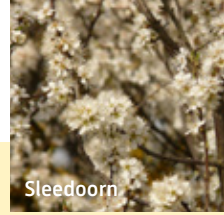
9 Knoppen

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

Sleedoorn

Struiken en bomen zijn in de winter in rust. De sapstroom ligt stil. Het is te koud voor de wortels om water op te zuigen.

In het voorjaar gaan de knoppen open en verschijnen er bladeren, bloemen en de takken groeien. De ene soort boom is eerder dan de andere. De **sleedoorn** is de eerste struik die gaat bloeien. De **meidoorn** is de eerste die in het blad komt. **Berken** komen daarna met hun blad, **beuken** wat later en **eikenblaadjes** komen nog later.

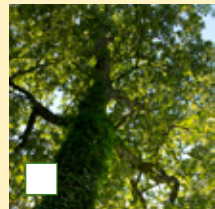
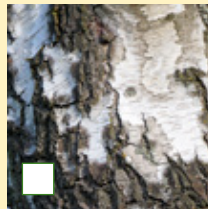
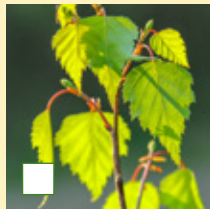
Kijk om je heen. Hoe staat het met het voorjaar? Hebben de meeste bomen al bladeren of moet het allemaal nog beginnen?

Kun je de juiste combinatie maken? Zet de 1, 2 of 3 in de juiste hokjes.

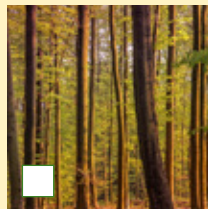
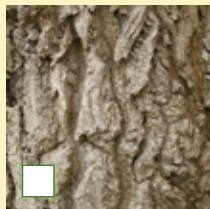
1 Berk

2 Beuk

3 Eik

10 Vogels

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

Het 'wiet wiet' van **boomklever** en het 'tjieke tjiek' van de **koolmees** kondigen de lente aan. Na een stille winter beginnen deze vogels als eerste. Elke week komen er andere vogelgeluiden bij.

*Sta eens stil. Concentreer je op de vogelzang. Kun je verschillende melodietjes uit elkaar houden? Is het geluid van de **tjiftjaf** al te horen? De **tjiftjaf** roept steeds zijn eigen naam. In maart komt deze vogel terug uit Zuid-Frankrijk.*

De mannetjes zingen om indruk te maken op de vrouwtjes en om hen te lokken. Ook geven ze met hun gezang hun territorium aan. Uit dat gebiedje zullen ze soortgenoten weggagen. Anders is er misschien te weinig voedsel voor het hele gezin. En ze dulden geen andere mannetjes bij hun vrouwtje.

Zet de naam van de vogel onder de juiste foto.

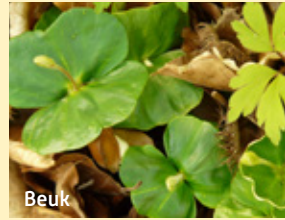

Luister eens naar de vogels. Probeer een vogel die je hoort te zien. Maakt die vogel steeds hetzelfde geluid? Kun je het geluid nadoen? Reageert de vogel op jouw toentjes?

11 Zaailingen

FEBRUARI

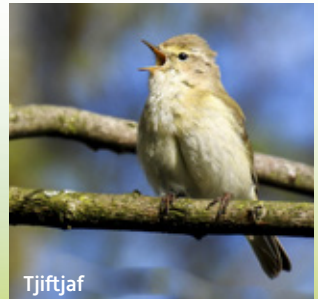
MAART

Beuk

Esdoorn

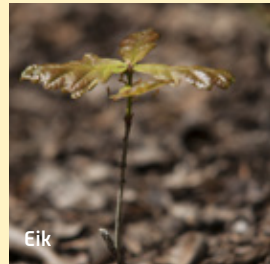

Tjiftjaf

koolmees en boomklever

Hier staan enkele grote bomen: **eiken, beuken** en een **esdoorn**. De eiken kun je herkennen aan de ruwe stam, de beuken aan de gladde stam. Kijk of je op de grond zaailingen van eiken en beuken ziet. Een aantal van de eikels en beukenootjes die vorige herfst zijn gevallen, zijn ontkiemt. Zie je nog een eikel liggen? Neem er een mee voor een experiment dat je thuis kunt doen. Lees daarover 'De lente in je bol?' op de achterkant.

Waarom zullen de meeste van deze zaailingen niet uitgroeien tot volwassen bomen?

Als het miniboompje pas enkele blaadjes heeft, is ondergronds al een netwerk aan wortels ontstaan. Het is niet makkelijk om zo'n zaailing uit de grond te krijgen. Probeer dat maar eens met één zaailing.

De meeste kiemplantjes zullen geen boom kunnen worden. Grote bomen zullen veel vocht op en geven veel schaduw. Voor de zaailingen is het onder de grote bomen dus te donker en te droog.

12 Paddentrek

Vroeg in het voorjaar worden er schotjes geplaatst en emmers ingegraven om **padden, bruine kikkers en watersalamanders** die naar het water aan de overkant van de Schothorsterlaan willen tegen te houden. De oversteek is gevaarlijk voor deze amfibieën. Ze kunnen overreden worden, want het warme wegdek vinden ze aantrekkelijk om zich op te warmen. Ze hebben dus geen haast bij het oversteken en dat is gevaarlijk met al het verkeer. Vrijwilligers zetten 2x per dag de dieren over die ze tegenkomen en die in de emmers zijn terechtgekomen. Eenmaal aan de overkant, gaan ze naar het water om zich daar voort te planten. Meer informatie hierover kunt u in deze tijd van het jaar lezen in een vitrine in Het Groene Huis.

13 De lente in je bol?

Tips voor thuis

Wil je volgend jaar ook een echte lentetuin? Poot bloembollen in het najaar. **Bollen 'voor verwildering'**, zoals botanische tulpen, kun je na de bloei gewoon in de grond laten zitten, net zoals krokussen, narcissen en sneeuwkllokjes. Daar hebt je weinig werk aan. 'Voor verwildering' betekent dat ze zich vermeerderen.

Nog een idee: gooi de **voorjaarsbolletjes** die je in een potje hebt gekocht bij de supermarkt of de bloemenwinkel niet weg als ze uitgebloeid zijn. Haal ze uit het plastic potje en poot ze ergens in je tuin. Zo wordt je tuin elk jaar mooier!

Hang **nestkastjes** voor vogels op. Misschien kun je komend voorjaar zien hoe ze slepen met nestmateriaal, hun jongen voeren en zien dat jonge vogels uitvliegen.

Tip: Heeft u de nestkastjeswandeling al eens gedaan? Kom een andere keer terug en haal dat boekje bij de balie van Het Groene Huis.

Eikenboom kweken. Leuk om thuis te proberen: Leg een eikel op de opening van een doorzichtige glazen fles met een smalle hals, die tot de rand vol water zit.

Zorg dat in de komende weken het water tot de rand van de hals blijft staan. Na verloop van tijd komen er worteltjes uit de eikel groeien. Je zult versteld staan over het prachtige wortelstelsel dat in de fles ontstaat.

